

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

Rapport etter forvaltningskontroll

Kontrollert kommune:	Namsskogan kommune
Dato rapport:	22.04.2026
Kontrolleiar:	Ingrid Reiersen
Gjennomført av:	Ingrid Reiersen
Kontrollerte ordningar:	Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) - kommunale retningslinjer

1 Samandrag

Rapporten er skriva med bakgrunn i Statsforvalteren sin foreløpige rapport datert 09.03.2026. Rapporten skildrar dei funn (avvik og merknadar) som vart avdekka. I Namsskogan kommune vart det konstatert eitt avvik.

2 Generelt om kommunen

Tabellen under syner kor mykje midlar Namsskogan kommune forvalta på dei tilskotsordningane kommunen hadde fått delegert myndigheit frå staten i 2025:

Tilskotsordning		Beløp (kr)	Antal vedtak
Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	Utbetalt	16 026 922	17
Tilskudd til avløsning ved sykdom mm	Utbetalt	0	0
Skogfond *)	Utbetalt	1 388 352	13
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)-Skogkultur	Utbetalt	109 735	9
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)-veg	Utbetalt	0	0
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)-drift	Utbetalt	0	0
Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Innvilget	0	0
Tilskudd til regionale miljøprogram (RMP)	Utbetalt	270 316	4
Tilskudd til drenering av jordbruksjord	Innvilget	0	0
Tilskudd til tiltak i beiteområder - planleggings- og tilretteleggingstiltak	Innvilget	12 500	2
Tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL)	Innvilget	0	0
SUM		17 807 824	45

*) Berre til skogkultur. I tillegg kjem skogfond til vegar og andre føremål.

3 Heimel for kontrollen

Heimel for kontroll er Reglement for økonomistyring i staten § 15:

«Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14». § 14 inneheld bestemningar om internkontroll.

Kontrolloppgåvene er gitt til Statsforvaltaren i tildelingsbrev og hovudinstruksen frå Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Statsforvaltaren skal føre kontroll med om kommunane si tilskotsforvaltning er i samsvar med krava i Reglement for økonomistyring § 15. Dette inneber at me skal kontrollere om kommunen i si tilskotsforvaltning på landbruksområdet har etablert system for god styring og kontroll, som tryggar at tilskotsordningane vert forvalta i samsvar med gjeldande landbrukspolitikk, og i samsvar med gjeldande lover og reglar.

4 Grunnlag for kontrollen

Statsforvaltaren er gjennom hovudinstruksen og tildelingsbrev bedt om å vektlegge kontroll for å trygge kvalitetsmessig god tilskuddsforvaltning. Utvelginga av kontrollobjekt er risikobasert. Samstundes står det i tildelingsbrevet at Statsforvaltaren skal ha forvaltningskontroll i 20 % av kommunene kvart år.

Målet med kontrollen er å ivareta at midlane over jordbruksavtalen nyttast til det førmål dei er tiltenkt gjennom ein målretta og effektiv forvaltning. Kontrollen skal vidare sikre at lover og reglar vert overheldt, og at rettstryggleiken til søkjar vert ivareteke.

5 Gjennomføring av kontrollen

Varsel om kontroll vart gitt i brev av 07.07.2025.

Statsforvaltaren har gjennomgått dei kommunale retningslinjene og rutinene for tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket. Me har i kontrollen fokusert på om dei kommunale retningslinjene og tiltaka er i samsvar med føremålsparagrafen i forskrifta. Statsforvaltaren varsla at me ville sjå på om kommunen har prioritert tiltak ut frå lokale behov, dette har ikkje blitt prioritert i kontrollen på grunn av kapasitetsutfordringar. Statsforvaltaren har undersøkt om kommunen har rutiner på området, men me har ikkje vurdert innhaldet i rutinen.

Kommunen fekk oversendt ein foreløpig rapport den 12.03.2026. Denne ligg til grunn for endeleg rapport.

6 Kontrollområde

Tabellen, som følgjer på dei neste sidene, gir ei oversikt over dei avvik og merknadar som vart avdekka under kontrollen:

Avvik er mangel på oppfylling av krav til forvaltninga av ordninga som er fastsett i eller i tråd med

- reglement for økonomistyring i staten
- styrande dokument
- regelverket og/eller retningslinjer for ordninga

Merknad er forhold som ikkje strid med krav, men der statsforvalteren finn grunn til å peike på behov for forbetringar.

Avvik og merknadar som vart avdekka under kontrollen:	
Tilskotsordning: Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket	
Avvik 1	<p>Delar av retningslinjene er ikkje i tråd med regelverket</p> <p>Kommunen har sett opp tiltak som er utanfor føremålet med forskrifta. De har sett opp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tilskot til tiltak til beiting i utmark ved bruk av Nofence. • tilskot til tiltak for å redusere gasstap, luktplager og vatn/snø i utvendig gjødselkum ved t.d. dekke over denne.
Avvik frå	<p>Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket § 1.</p> <p>Formål:</p> <p><i>«Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. [...]»</i></p>
Frist for å lukke avviket	Klart til søknadsomgangen 2027
Kommentar	<p>Føremålet med tilskotsordninga er å fremje natur- og kulturminneverdiane i jordbruket sitt kulturlandskap utover det som kan forventast gjennom vanleg jordbruksdrift.</p> <p>SMIL-ordninga gjeld for tiltak i kulturlandskapet. Utmark er ikkje ein del av ordninga med mindre del gjeld utslåtter eller seterområde. Dersom de skal gje tilskot til elektronisk gjerde i utslått eller seterområde, og kostnaden med elektronisk gjerde er høgare enn ordinært gjerde, bør tilskotet avgrensast til det rimelegaste alternativet.</p> <p>Dekke av gjødselkum er eit tiltak som skal redusere utslipp til luft. Kommunen skal ikkje gje tilskot til dekke over gjødselkum dersom det er eit ledd i å innfri krava til kapasitet til gjødsellagring, då dette går under det ein kan forvente av vanleg jordbruksproduksjon.</p>